

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017

Β΄ ΦΑΣΗ

E_3.Nλ1(ε)

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 1 Απριλίου 2017

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

[Τηλεπαιχνίδια επιβίωσης ή επιβεβαίωσης;]

Τα μαξιλάρια του καναπέ αποσπώνται από το κυρίως σώμα, προκειμένου να γίνουν ασταθείς διάδρομοι. Το υπόλοιπο τμήμα παραμένει στη θέση του και λειτουργεί ως εμπόδιο. Το τραπέζακι του σαλονιού χρησιμεύει, για να μπορεί να πραγματοποιείται το έρπινγκ μεταξύ των τεσσάρων ποδιών ενώ τα επιτοίχια ράφια ως σκάλα για σκαρφάλωμα. Ο πρώτος που θα τερματίσει μετά από μια διπλή πορεία θα κερδίσει ως έπαθλο μια πίτσα, την οποία θα έχει φτιάξει η μαμά, καθώς όλο αυτό που περιγράφεται παραπάνω είναι η μεταφορά του «Survivor» στο σαλόνι ενός σπιτιού με συμμετέχοντες δύο εξάχρονους.

Δεν είναι οι μόνοι που προσπαθούν έστω και νοερά να μεταφερθούν στις παραλίες του Αγίου Δομίνικου. Η διεύδυση του ριάλιτι επιβίωσης σε όλα τα μήκη και πλάτη της κοινωνίας είναι κάτι παραπάνω από έντονη. Αγγίζει τα όρια του πρωτοφανούς. Και δεν μετράται μόνο σε νούμερα τηλεθέασης, αλλά σε μεγέθη τα οποία μέχρι σήμερα δεν ήταν γνωστά και δεν συνιστούσαν εργαλεία μέτρησης στον χώρο της τηλεόρασης. Για παράδειγμα, τα έντονα παράπονα των δασκάλων και διευθυντών δημοτικών σχολείων προς τους γονείς, επειδή τα παιδιά τους πηγαίνουν νυσταγμένα τις πρώτες ώρες των μαθημάτων, καθώς ξενυχτούν, για να παρακολουθήσουν τις αναμετρήσεις Μαχητών - Διασήμων. [...]

Ένα ριάλιτι βρήκε στόχο χρονικά μια εξαθλιωμένη κοινωνία, η οποία στην οθόνη της τηλεόρασης της είδε μια τηλεοπτική μεταφορά του προσωπικού της δράματος: της πείνας, της εμφυλιοπολεμικής διάθεσης και του αδικαιολόγητα έντονου ανταγωνισμού. Ακόμη και αν το έπαθλο δεν ήταν οι κεφτέδες με τις τηγανητές πατάτες, και πάλι ο αγώνας θα ήταν σκληρός μόνο και μόνο για χάρη των εντυπώσεων. Κανένας οίκτος για τους χαμένους, καμία κίνηση υποστήριξης. Για παράδειγμα, αν και οι Διάσημοι κέρδιζαν σερί τις μονομαχίες και τα αγωνίσματα, ποτέ δεν προσέφεραν ούτε ένα μέρος της τροφής τους -ακόμη κι όταν αυτή ήταν διπλή (χάμπουργκερ και hot dog)- στους πεινασμένους ανταγωνιστές τους. Ούτε καν

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ1(ε)

πέρασε από το μυαλό τους κάτι τέτοιο. Μονοφαγάδες και απόλυτα εγωιστές. Το «Survivor» είναι ουσιαστικά η μικρογραφία μιας κοινωνίας σε κατάσταση εξαθλίωσης με μικρές αναλαμπές χαράς και ανατροπής. Όλο αυτό πασπαλίζεται και από τη ματαιοδοξία της προβολής και της δημοσιότητας, που για μεν τους Μαχητές λειτουργεί ως κάτι πρωτόγνωρο, για δε τους Διάσημους, σε εποχές όπου η σόουμπιζ ζει μια βαρβάρη παρακμή, ως ενισχυτική ένεση. [...]

Μεγάλο μέρος του κοινού που είναι άξιο αναφοράς είναι το νεανικό ή δυναμικό ή πολύ νεαρό ή όπως θέλουν να το αποκαλούν ειδικοί και μη ειδικοί του χώρου. Οι πιτσιρικάδες, οι οποίοι είχαν γυρίσει την πλάτη στην τηλεόραση, το παρακολουθούν πλέον φανατικά. Ένα μεγάλο κομμάτι κόσμου, το οποίο δεν το αφορούσε το ελληνικό πρόγραμμα της ιδιωτικής τηλεόρασης, αλλά το μόνο που το ενδιέφερε ήταν το κατέβασμα ξένων σειρών και ταινιών, ξαφνικά γίνεται ο σκληρός πυρήνας των τηλεθεατών του «Survivor». Και φυσικά τα πολύ μικρά παιδιά που ακόμη λειτουργούν γοητευμένα από το παιχνίδι -και δη το ομαδικό- και τα οποία έχουν ανακαλύψει ένα νέο είδος δράσης, για να σπάσει η μονοτονία του ποδοσφαίρου και του ηλεκτρονικού παιχνιδιού.

Σε όλο αυτό παίρνει μέρος φυσικά και το κοινό, το οποίο καλείται κάθε φορά να ψηφίσει το πρόσωπο που θέλει να αποχωρήσει από το περίφημο Συμβούλιο του Νησιού. Αυτοί που ψηφίζουν ανέρχονται σε δεκάδες χιλιάδες και σίγουρα ο ρόλος τους είναι καθοριστικός για τις εξελίξεις. Μια ακόμη ικανοποίηση γι' αυτή τη μερίδα του κόσμου που, εκτός από την ταύτιση που μπορεί να γιώσει με κάποιον από τους παίκτες, παίρνει και το ρόλο του καθοριστικού παράγοντα της πορείας του αγαπημένου του προγράμματος.

Διασκευασμένο άρθρο της Αφροδίτης Γραμμέλη από τον ημερήσιο τύπο (07/03/2017).

Ο ελεύθερος χρόνος των εφήβων

Ο ελεύθερος χρόνος των εφήβων αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πεδία για την κοινωνικοποίησή τους, την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και τη διαμόρφωση της ταυτότητάς τους. Ο τρόπος ωστόσο με τον οποίο οι έφηβοι αξιοποιούν τον ελεύθερο χρόνο τους συνδέεται ποικιλοτρόπως με την ψυχική αλλά και τη σωματική τους ανάπτυξη και υγεία.

Οι έφηβοι αφιερώνουν τον ελεύθερο χρόνο τους σε δραστηριότητες δύο ειδών. Πρώτον, σε αυτές που απαιτούν φυσική άσκηση (π.χ. ποδόσφαιρο, ποδήλατο, μπαλέτο) και δεύτερον σε καθιστικές δραστηριότητες (π.χ. τηλεόραση, ηλεκτρονικός υπολογιστής, ηλεκτρονικά παιχνίδια, βιβλία, κτλ.). Ο χρόνος που αφιερώνουν οι έφηβοι σε κάθε έναν από αυτούς τους δύο τύπους δραστηριοτήτων απασχολεί τα τελευταία χρόνια τους επαγγελματίες υγείας, αφού φαίνεται πως οι έφηβοι τείνουν να ασχολούνται λιγότερο με φυσικές και περισσότερο με καθιστικές δραστηριότητες. [...]

Η τηλεόραση αποτελεί ένα από τα βασικά μέσα ενημέρωσης και διασκέδασης στις δυτικές κοινωνίες και έχει γίνει αντικείμενο πολλών ερευνών σχετικά με τις

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ1(ε)

επιδράσεις της στα παιδιά και τους εφήβους. Σήμερα δεν απασχολούνται μόνο με την τηλεόραση, αλλά αφιερώνουν πολύ χρόνο και σε άλλες ηλεκτρονικές συσκευές (π.χ. ηλεκτρονικός υπολογιστής). Πολλές μελέτες έχουν εστιάσει στις **επιπτώσεις** που έχει στην υγεία τους ο χρόνος που βρίσκονται συνολικά μπροστά από την οθόνη ηλεκτρονικών συσκευών (screen time) και έχουν δείξει ότι σχετίζεται με αύξηση βάρους και παχυσαρκία, πρόωμη έναρξη σεξουαλικής ζωής, βίαιες ή επιθετικές συμπεριφορές, πρόωμη έναρξη καπνίσματος και χρήσης αλκοόλ.

Επιπλέον, ο αυξημένος χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης και γενικά ο χρόνος μπροστά από μία οθόνη επηρεάζει τις κοινωνικές σχέσεις των εφήβων, καθώς μελέτες έχουν επισημάνει ότι συνδέεται με τη μείωση του χρόνου προσωπικών συναναστροφών και με τη χαμηλή ποιότητα συναισθηματικού δεσμού με τους γονείς και τους συνομηλίκους. Η συχνή παρακολούθηση τηλεόρασης σχετίζεται και με σειρά προβλημάτων αργότερα στη ζωή όπως κάπνισμα, κακή φυσική κατάσταση, ανθυγιεινές διατροφικές συνήθειες, υψηλά επίπεδα χοληστερίνης στο αίμα και παχυσαρκία. Ειδικά για την τηλεόραση, η Αμερικανική Παιδιατρική Ακαδημία συνιστά οι γονείς να μην επιτρέπουν στα παιδιά τους να βλέπουν τηλεόραση για περισσότερο από δύο ώρες ημερησίως.

Κοκκέβη Α, Φωτίου Α, Ξανθάκη Μ, Καναβού Ε. Ο ελεύθερος χρόνος των εφήβων. Σειρά θεματικών τευχών: Έφηβοι, Συμπεριφορές & Υγεία. Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής. Αθήνα, 2011.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- A.1.** Με βάση τις πληροφορίες που παρέχονται στο πρώτο κείμενο, να εξηγήσετε γιατί ένα τηλεπαιχνίδι επιβίωσης έχει τόσο ευρεία απήχηση στην κοινωνία και ειδικότερα στα παιδιά και στους εφήβους; (Να απαντήσετε σε μια παράγραφο περίπου 120 λέξεων.) (μονάδες 15)
- A.2.** «Ο ελεύθερος χρόνος των εφήβων αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα πεδία για την κοινωνικοποίησή τους». Να αναπτύξετε το περιεχόμενο της παραπάνω φράσης σε μια παράγραφο 80- 100 λέξεων. (μονάδες 10)

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

- B.1.** α. Να βρείτε δύο τρόπους ανάπτυξης στη δεύτερη (2^η) παράγραφο του δεύτερου κειμένου: «Οι έφηβοι αφιερώνουν... με καθιστικές δραστηριότητες.» (μονάδες 06)
- β. Ποια είναι η δομή της τέταρτης παραγράφου (4^{ης}) του πρώτου κειμένου: «Μεγάλο μέρος του κοινού... και του ηλεκτρονικού παιχνιδιού.»; (μονάδες 04)
- B.2.** «Επιπλέον, ο αυξημένος χρόνος παρακολούθησης τηλεόρασης και γενικά ο χρόνος μπροστά από μία οθόνη επηρεάζει τις κοινωνικές σχέσεις των εφήβων...» Να μετατρέψετε τη σύνταξη της παραπάνω φράσης από ενεργητική σε παθητική. (μονάδες 03)

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2017

Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ1(ε)

- B.3.** α. Ποια είναι η συλλογιστική πορεία (παραγωγική ή επαγωγική) της τρίτης (3^{ης}) παραγράφου του δεύτερου κειμένου: «Η τηλεόραση αποτελεί... και χρήσης αλκοόλ.». (μονάδες 02)
- β. **Ακόμη, για παράδειγμα:** Να γράψετε τη σημασία των παραπάνω διαρθρωτικών λέξεων, με τις οποίες διασφαλίζεται η συνοχή στην τρίτη (3^η) παράγραφο του πρώτου κειμένου: «Ένα ριάλιτι βρήκε... ως ενισχυτική ένεση.» (μονάδες 02)

- B.4.** α. **στόχο, κέρδιζαν, αποκαλού, επιπτώσεις:** Να γράψετε μια **συνώνυμη** για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις των κειμένων. (μονάδες 04)
- β. Με τη λέξη «**πυρήνας**» να σχηματίσετε δύο προτάσεις (ή περιόδους), χρησιμοποιώντας την στη μία με τη δηλωτική (κυριολεκτική) και στην άλλη με τη συνυποδηλωτική (πονητική) της σημασία. (μονάδες 04)

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

- Γ.** Στο πλαίσιο της θεματικής εβδομάδας, που διοργανώθηκε στο σχολείο σας, σας ανέθεσαν το θέμα: «**ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ**». Σε ομιλία σας (περίπου 400 λέξεις) να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας:
- α. τους λόγους για τους οποίους οι σημερινοί έφηβοι δεν διαθέτουν ελεύθερο χρόνο,
- β. τους τρόπους με τους οποίους το σχολείο κι η οικογένεια θα μπορούσαν να προσφέρουν παραδείγματα δημιουργικής αξιοποίησής του.

ΜΟΝΑΔΕΣ 50

Σας ευχόμαστε επιτυχία!!